

ЛЕНИНИН ШӘХСИ КИТАБХАНАСЫНДА АЗӘРБАЙҖАН КИТАБЛАРЫ

Пролетариатын даһи рәһбәри В. И. Ленин билек мәнбәји олан китабын зәһмәткешләрин дүнҗәкөрүшүнчү эңкинләшмәсиндәки, хуsusилә социализм вә коммунизм гуручулуғу ишиндәки ролунә жүксәк гиймәт верирди. Бөјүк рәһбәрин өзү китаб һөвәскары иди. О, мүнәһирәтдә оландә да, һәбсханә вә сүркүнләрдә дә, чошғун ингиләб вә динч гуручулуғ илләриндә дә, һатта ағыр хәстә олдуғу күнләрдә белә китабдан ајрылмамыш, даим мугәзәз етмишдир.

В. И. Ленин үчүн китаб онуғ фәсиләсиз нәзәри вә тәчрүби фәалијәтиндә, социализм уғрунда, бәшәријәтин чичәкләнмәси уғрунда мубаризәдә кәскин бир дөјүш силаһы иди.

Истәр Москва вә Петербургун, истәрсә дә харичи өлкәләрин ән бөјүк китабханаларынын фәал охучусу олан В. И. Ленинни чох эңкин шәхси китабханасы вар иди. Китабхана Кремлдә, рәһбәрин иш кабинетиндә јерләширди. Бураја өлкәмин мухтәлиф нәшријәтлары, һәбелә китаб палаталары өз чап мәнсуларыны көндәрирди. Владимир Илич харичдән дә чохлу китаб алырды. Ленин о, өз шәхси китабханасында јалыңз күндәлик иш үчүн лағым олан ән мүнүм әдәбијјәти сахлајырды. Фонда дахил олан китаблар хуsusи гәјләдә гәјдә алыныр, онларны чоху В. И. Ленинни кәстәриши илә тез-тез дәјишдириләр вә јениләри илә әвәз олуурду.

Владимир Илич Ленинни истифада етдији китаблар мухтәлиф иди. Фәлсәфә, социолокија, партија тарихи, бүтүн елми проблемләрә даир мүнүм китаблар даим онун элинин алтында олурду.

В. И. Ленинни Кремлдәки шәхси китабханасында рәһбәрин сарлығында топланмыш 8.400 аддә мухтәлиф китаб вә журнал индијәдәк гәјги илә мүнәһииз олунур. Бунарлар арасында Азәрбајҗанда нәшр едилмиш китабларә да раст кәлмәк мүмкүндүр. Узәриндә «Азәрбајҗан ССР» сөзләри јазылмыш вә республикамыздан бөјүк рәһбәрә һәдијә көндәрилмиш, нәфис шәкилдә тәртиб олуномуш 32 сәһифәдән ибарәт албом диггати хуsusилә чәлб едир. Бу албомда ингиләб илк илләриндә республикамызын игтисади вә мәдәни һәјәтатын, хуsusилә нефт сәнәјисинин инкишафыны әк етдирилән материаллар вардыр. Н. Нәримановун 1921-чи илдә Бақыда рус дилиндә нәшр едилмиш ики китабнасы («1 Азәрбајҗан Советләр гурулајында

нитг» вә Н. Нәримановун 1920-чи илин сентјабр, октјабр ајларында Азәрбајҗан рајонларына сәфәринин әк етдирилән материаллар) да В. И. Ленинни шәхси китабханасындадыр.

Азәрбајҗан ССР-дән даһи рәһбәрә көндәрилән китаблар арасында нефтә аид әдәбијјат асас јери тутур. В. И. Ленин Азәрбајҗанда нефт сәнәјисинин инкишафы илә јахындан марағланыр, Бақы нефтинә даир әдәбијјәти даим мугәзәз едирди. Буна көрә дә Азәрнефтин һесабат вә мәрузәләри, һәбелә республикамызда нефт сәнәјисинин вәзијјәтини әк етдирилән јазылар мунтазәм оларағ В. И. Ленинә көндәрилди. 1920—1926-чы илләрдә Азәрнефтин сәдри вәзифәсиндә чалышмыш коркәмлик болшевик А. П. Сербровскинин 1922-чи илдә Бақыда нәшр едилмиш «Азәрбајҗан нефт сәнәјисинин вәзијјәти» адлы китабы, һәбелә «Бақы нефт сәнәјисинин ичмалы (1920—1921-чи илләр)», «Бақы нефт сәнәјисинин ештијачларыны өјрәнән коммиссијанын әсәрләри» адлы китаблар да Ленинни шәхси китабханасында сахланылыр.

Китабханада «Азәрбајҗан нефт сәнәјисинин вәзијјәти һағында мәрузә», «Бақы нефт сәнәјисинин вәзијјәти һағында мәрузә» адлы алтында чап олуномуш китаблардан он нүсхә вардыр. Умумијјәтлә, В. И. Ленинни Кремлдәки шәхси китабханасында Бақыја вә Азәрбајҗанә аид 17 аддә 28 нүсхә мухтәлиф китаб, ики албом, чохлу шәкил, диаграм, харитә вә дикәр тарихи сәнәдләр гәјги илә мүнәһииз олунур.

В. И. Ленинни шәхси китабханасында сахланан китаблар узәриндә рәһбәрин етдији гәјдләр чох марағлыдыр. Онлар ғыса, лакин мәнәһилдыр. В. И. Ленин бәзән 2—3 сөзлә һәмни китаб һағында өз мүнәсибәтини ајдын кәстәрир. Бу гәјдләрин дәриндән өјрәнилмәси мүнүм елми әһмијјәт кәсб едир.

Һәзрәдә В. И. Ленинни шәхси китабханасында сахланан китаблар бир груп елми ишчә вә китабшунәсләр тәрәфиндән тәдгиг едилди. Шүбһәсиз бу тәдгигат заманы Азәрбајҗан китабләры да өјрәниләчәкдир.

Расм КАЗЫМОВ,
Азәрбајҗан ССР Елмләр Академијясы
Әсәслә китабханасынын директору

ЕЛМ ⁸²НӘҖАТ

АЗӘРБАЙҖАН ССР «БИЛИК»
ЧӘМИЈҖӘТИНИН АЈЛЫГ
ЕЛМИ-КҮТЛӘВИ ЖУРНАЛЫ

АЛТЫНЧЫ ИЛ НӘПРИ

БУ НӨМРӘДӘ

Табигат коммунизм иланә хидмәт стәвәндир.	2
Г. Күл — Океанларын сирри бәрәндир.	3
Р. Казымов — Ленинни шәхси китабханәсида Азәрбајҗан китаблары.	7
И. Әһмәдов, Ш. Оручов — Сабуңчуја кедән рәт.	8
У. Мурадханов — Мәкан, заман во сүрәт.	10
М. Ишымов, М. Рафијев — Көлдәмәзлардан нәри.	11
Т. Әлијев — Зәлзәлә.	15
Үзви әләмни тәдигатчысы.	16
«Достлуг галәси» мұәллифинин јанәнда.	17
П. Маһмұдов — Дүңја халәллари во дин.	18
С. Бәкташи, Р. Бағырпур — Шафғатин мичәклар.	20
Р. Фәһидјев — Азәрбајҗан халг декоратив сәнәтин әмүмунәлери Лондон музейиндә.	22
З. Әкбәр — Мәһәббәт динә гәлиб кәлир.	24
А. Ишәјев — Валдејин пүфуду һағығыла.	26
З. Зәһналы — Төјүг шөһрати.	27
Оригинал фикирләр.	28
Ј. И. Прилипко — Мешә нәһәнки.	29
И. Аббасов — Азәри аһаглары ермәни мәһәбәт- риндә.	30
С. Пашәјев — Шингајалы аһаг Ајдын.	30
С. Абдуллајева — Нәјата гәјтарыламан муейи әләтләри.	31

М. С. Әббасов әминә
Азәрбајҗан Җәмһурияһинә
КНТ АБНАҖАСЫ

7

И ЈУЛ

1966

Журналын үзгәһыһинин 1-чи сәһифәсиндә П. Ишәтјевин «Көј кәлдә» фотоку, 2-чи сәһифәдә В. Пашәнкәунин Салҗан районундакы стәвәндир нәсә стәнисјасияһын маһон шөһәһиндәи чәкәһи фотоһәккәи верһәһиндир. Бу сәһифәдә гәјүдәмүн сәккәл нәсә агреһатта бир сәһифәдә гәһүдә иһәдә 61 кубметр су пүрүр ки, онун аһәһәһиндә тар-
ләләр суһарылар.

Үзгәһыһинин 3-чү сәһифәсиндә сәт Лондон музейиндә саһләһәләи Азәрбајҗан бәһни парһә дәрһидән (XVI әср) бирини тәһәһрини, 4-чү сәһифәдә нәә Е. Понҗакһинин «Саһәб» Аһһәһәһи бәһләһинәһи. . .» фото-сүдүвү көрүрүһүн.